

**PROJEKTOWANIE I DORADZTWO
w OCHRONIE ŚRODOWISKA**

90-613 Łódź, ul. Gdańska 91/93
[e-mail:biuro@atmoprojekt.eu](mailto:biuro@atmoprojekt.eu)

tel.(42) 636-50-51; 636-50-81
<http://www.atmoprojekt.eu>

**Raport za okres od 1 stycznia
2022 roku do 31 grudnia 2023 roku
z wykonania Programu Ochrony
Środowiska dla Powiatu Łódzkiego
Wschodniego na lata 2021-2024
z perspektywą na lata 2025-2028**

Łódź, 28 sierpnia 2024 r.

Wnioskodawca:

Powiat Łódzki Wschodni

ul. Sienkiewicza 3

90-113 Łódź

Wykonawca:

Opracował Zespół pod kierownictwem: mgr Grażyny Porwańskiej

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	1
1.1 Cel przygotowania raportu.....	1
1.2 Podstawa prawna sporządzenia raportu oraz okres jaki obejmuje	1
1.3 Data i numer uchwały rady powiatu w sprawie przyjęcia powiatowego programu ochrony środowiska	2
1.4 Sposób zbierania informacji oraz ich źródła	2
2. Kontrola realizacji programu	2
3. Ogólna charakterystyka powiatu	2
4. Główne cele oraz zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego	3
4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	3
4.2 Zagrożenia hałasem.....	5
4.3 Pola elektromagnetyczne	8
4.4 Gospodarowanie wodami.....	8
4.5 Gospodarka wodno-ściekowa	9
4.6 Zasoby geologiczne.....	10
4.7 Gleby	11
4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	11
4.9 Zasoby przyrodnicze	12
4.10 Zagrożenia poważnymi awariami	12
5. Monitoring realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025- 2028.....	13
6. Podsumowanie.....	15

1. Wprowadzenie

1.1 Cel przygotowania raportu

Program ochrony środowiska pełni szczególną rolę w zarządzaniu środowiskiem. Z punktu widzenia władz powiatu jest on instrumentem koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska, ponieważ proces zarządzania środowiskiem leży w gestii władz lokalnych. Ze względu na to, że zarządzanie programem wymaga ustalenia roli i zakresu działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, a także zorganizowania struktury jego działania i systemu monitoringu, konieczna jest spójna koordynacja działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych, a także współpraca z pozostałymi partnerami.

Zarządzanie środowiskiem obejmuje zestaw narzędzi i instrumentów realizacji programu, które są integralnie związane z kompetencjami oraz możliwościami realizacji zadań ochrony środowiska przez lokalny samorząd. Raport za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028 jest przedstawieniem stanu wykonania zadań wyznaczonych w harmonogramie planowanych przedsięwzięć od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji przedmiotowego Programu. Sprawozdanie z realizacji Programu przeprowadzono na podstawie analizy realizacji zadań, określonych dla gmin i Powiatu Łódzkiego Wschodniego w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028.

1.2 Podstawa prawna sporządzenia raportu oraz okres jaki obejmuje

Podstawę prawną sporządzenia raportu z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska stanowi art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54). Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska raport z wykonania programu zarząd powiatu przedkłada radzie powiatu. Niniejszy raport obejmował będzie okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku.

1.3 Data i numer uchwały rady powiatu w sprawie przyjęcia powiatowego programu ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028 został przyjęty Uchwałą Nr XXVI/252/2020 Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego z dnia 29 grudnia 2020 roku.

1.4 Sposób zbierania informacji oraz ich źródła

Dane podstawowe do sporządzenia „Raportu za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028” stanowią głównie:

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028,
- informacje statystyczne GUS,
- informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Łodzi,
- raporty i oceny stanu środowiska w województwie łódzkim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi,
- informacje z gmin powiatu łódzkiego wschodniego,
- opracowania własne.

2. Kontrola realizacji programu

Wdrażanie programu podlega regularnej ocenie stopnia wykonania działań lub przedsięwzięć, określenia stopnia realizacji przyjętych celów, ocenie rozbieżności pomiędzy przyjętym, a wykonanym programem i analizie tych rozbieżności. Weryfikacji programu dokonuje zarząd powiatu. W związku z tym, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z wykonania programu zarząd powiatu sporządza, co dwa lata raporty, które przedstawia radzie powiatu.

Wówczas będzie także możliwość zmian (weryfikacji) w zapisach programu, gdyż cele i zadania programu mogą ulegać zmianie, w zależności od sytuacji prawnej, społecznej, gospodarczej i ekologicznej.

3. Ogólna charakterystyka powiatu

Powiat Łódzki Wschodni znajduje się w środkowej części województwa łódzkiego i obejmuje obszar 500,00 km². Od północy graniczy z powiatem zgierskim, od północnego

zachodu z powiatem łódzkim grodzkim, od zachodu z powiatem pabianickim, od północnego wschodu z powiatem brzezińskim, od wschodu z powiatem tomaszowskim, a od południa z powiatem piotrkowskim.

W skład powiatu wchodzi trzy gminy miejsko – wiejskie (Koluszki, Rzgów oraz Tuszyń) i trzy gminy wiejskie (Andrespol, Brójce oraz Nowosolna). Siedzibą władz jest miasto Łódź. Zamieszkiwany jest przez 74361 osób (zgodnie z danymi GUS, stan na koniec 2022 r.), z czego 38674 stanowiły kobiety a 35687 mężczyźni. W miastach mieszka 22758 osób, a tereny wiejskie zamieszkuje 51603 osób. Gęstość zaludnienia to 148,8 osoby/km² (dane GUS na koniec 2022 r.) Głównymi ośrodkami miejskimi powiatu są miasta Tuszyń, Koluszki i Rzgów.

4. Główne cele oraz zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego

4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Głównym celem w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz utrzymanie najwyższej jakości powietrza (klasa A). W ramach powyższego obszaru interwencji założono realizację między innymi:

- zmniejszenie emisji niskiej poprzez zmianę systemów grzewczych na ekologiczne poprzez:
 - rozbudowę sieci gazowej i sieci ciepłowniczej,
 - kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej na terenie powiatu łódzkiego wschodniego,
 - monitoring stanu jakości powietrza atmosferycznego,
 - likwidację istniejących kotłowni węglowo-koksowych oraz zastępowanie ich proekologicznymi źródłami ogrzewania,
 - edukację ekologiczną w zakresie ochrony powietrza i ochrony klimatu,
- rozwój odnawialnych źródeł energii przez:
 - promocję alternatywnych źródeł energii,
 - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła w budynkach prywatnych,

- ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych dzięki:
 - tworzeniu pasów zieleni, szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz rozmieszczaniu ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń,
 - stworzeniu warunków dla rozwoju ruchu rowerowego – wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych,
 - rozwojowi niskoemisyjnego transportu publicznego.

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie powiatu łódzkiego wschodniego	Powiat Łódzki Wschodni Modernizacja budynku nr 2 Zespołu Szkół nr 2 w Koluszkach - dochodzenie do standardów obowiązujących Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Koluszkach" – etap I – zrealizowane w 2023 r., koszt 663.663,10 zł.
promocję alternatywnych źródeł energii	Rzgów Wykonanie oświetlenia przejść dla pieszych wraz z montażem oznakowania aktywnego D-6 zasilanego z turbiny wiatrowej oraz panelu fotowoltaicznego w miejscowości Guzów – zrealizowane w 2023 r., koszt 86.715,00 zł.
zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła w budynkach	Rzgów Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla Szkoły Podstawowej im. Jana Długosza w Rzgowie o mocy 50 kWh – w trakcie realizacji. Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Guzowie o mocy 40 kWh – w trakcie realizacji. Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla Szkoły podstawowej im. Św. Królowej Jadwigi w Kalinie o mocy 30 kWh – w trakcie realizacji.
stworzeniu warunków dla rozwoju ruchu rowerowego – wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych	Rzgów Budowa na ternie gminy Rzgów ciągu pieszo-rowerowego z mieszanki bitumicznej na odcinku ok. 2380 m i szerokości 2,5 m – zrealizowane w 2022 r., koszt ok. 1.600.000,00 zł. Powiat Łódzki Wschodni Budowa ciągu pieszo-rowerowego na drodze powiatowej nr 2916E – zrealizowane w latach 2021-2022, koszt 1.657.185,96 zł. Przebudowa drogi powiatowej nr 2918E w miejscowości Wierzchy gm. Koluszki poprzez budowę ścieżki rowerowej – zrealizowane w 2022 r., koszt 541.200,00 zł. Rozbudowa drogi powiatowej nr 2911E w Gałkowie Małym (oświetlenie ścieżki rowerowej) – zrealizowane w 2022 r., koszt 304.011,95 zł.

(Koszty poszczególnych zadań zawartych w tabeli stanowią całkowitą kwotę na dane zadanie.)

4.2 Zagrożenia hałasem

Głównym celem w zakresie zagrożeń hałasem jest ocena rzeczywistego narażenia mieszkańców na hałas oraz zmniejszenie uciążliwości hałasu w przypadku ponadnormatywnej wartości. W Programie założono realizację powyższego celu poprzez:

- poprawę stanu układu komunikacyjnego, w tym:
 - budowę i przebudowę dróg na terenie powiatu łódzkiego wschodniego,
 - stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających emisji hałasu do środowiska,
 - tworzenie pasów zwartej zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg,
 - popularyzację tzw. cichych nawierzchni,
- zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas, przez:
 - kontrolowanie oraz eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne hałasu w transporcie i przemyśle,
 - dbałość o zachowanie odpowiedniej odległości nowej zabudowy od ciągów komunikacyjnych.

Tabela 2 Stan realizacji zadań w zakresie zagrożenia hałasem w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
budowa i przebudowa dróg na terenie powiatu łódzkiego wschodniego	Andrespol Wymiana opraw oświetlenia ulicznego – zrealizowane w 2022 r., koszt 121.647,00 zł. Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z liniami kolejowymi nr 25 i 17 w ciągu ul. Brzezińskiej w Andrespolu wraz z budową przyległego układu drogowego, w zamian za likwidację przejazdu drogowo – kolejowego kat. A w km 18,175 linii kolejowej nr 25 i w km 13,162 linii kolejowej nr 17 – w trakcie realizacji, koszt 38.762.019,00 zł.
	Brójce Modernizacja drogi gminnej, ulica Folwarczna w Kurowicach – zrealizowane w 2022 r., koszt 2.048.906,85 zł. Modernizacja ulicy Krętej w Woli Rakowej - zrealizowane w 2022 r., koszt 499.863,69 zł. Budowa drogi na terenach inwestycyjnych gminy Brójce wraz z uzbrojeniem – zrealizowane w latach 2022-2023, koszt 2.617.275,17 zł. Przebudowa drogi Kotliny (Kozica) kierunku Łaznowska Wola - zrealizowane w latach 2022-2023, koszt 1.112.573,92 zł. Modernizacja dróg w Bukowcu - zrealizowane w 2023 r., koszt 726.429,17 zł. Przebudowa odcinka ulicy Ogrodowej w Bukowcu - zrealizowane w 2023 r., koszt 234.216,28 zł. Modernizacja dróg gminnych – ulice Stokrotki i Szarotki w Bukowcu - zrealizowane w 2023 r., koszt 168.413,06 zł.

	Remont ulicy Rządowej w Kurowicach - zrealizowane w 2023 r., koszt 949.314,77 zł.
	Nowosolna Przebudowa ulicy Kasztanowej, Grabowej i Akacjowej - zrealizowane w latach 2021-2022, koszt 2.726.586,06 zł. Roboty budowlane polegające na przebudowie drogi gminnej nr 106312E w miejscowości Moskwa na terenie gminy Nowosolna - zrealizowane w latach 2021-2024, koszt 2.265.895,84 zł. Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 1186E wraz z budową chodnika na odcinku od Janowa do Kalonki - zrealizowane w latach 2022-2024, koszt 1.511.879,38 zł. Roboty budowlane polegające na budowie drogi gminnej nr 106346E na terenie gminy Nowosolna – w trakcie realizacji.
	Rzgów W latach 2022-2023 na terenie gminy Rzgów wykonano budowę i przebudowę dróg: – gminnych na odcinku ok. 2462 m (odebranych w 2023 r.), koszt ok. 6.000.000,00 zł.
	Powiat Łódzki Wschodni Przebudowa ulicy Łódzkiej w Rzgowie droga powiatowa nr 2942E – etap II (długość 950 m) – zrealizowane w 2022 r., koszt 2.377.000,00 zł. Modernizacja ulicy Łódzkiej w Rzgowie – zrealizowane w 2023 r., koszt 1.044,323,00 zł. Przebudowa drogi powiatowej nr 3303E w Prawdzie (długość 1168,50 m) – zrealizowane w 2022 r., koszt 1.311.704,00 zł. Przebudowa drogi powiatowej nr 3303E w Prawdzie (etap II) – zrealizowane w 2023 r., koszt 1.136.925,00 zł. Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 2941E – ul. Centralnej w Starowej Górze, od DK 91 do skrzyżowania z ulicami Ścienną i Gerbery na długości ok. 250 m – zrealizowane w latach 2021-2022, koszt 95.652,49 zł. Budowa kanalizacji deszczowej i odwodnienia drogi powiatowej nr 2911E - ul. Łódzkiej w Justynowie, gm. Andrespol – zrealizowane w 2022 r., koszt 351.800,67 zł. Przebudowa przejść dla pieszych z sygnalizacją świetlną na skrzyżowaniu dróg nr 2912E/1130 w Stróży – zrealizowane w 2022 r., koszt 479.407,31 zł. Budowa przejścia dla pieszych w drodze powiatowej nr 2911E w Justynowie gm. Andrespol – zrealizowane w 2022 r., koszt 306.352,60 zł. Przebudowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 2912E w rejonie ul. Oficerskiej w Wiśniowej Górze – zrealizowane w 2022 r., koszt 132.987,67 zł. Budowa przejścia dla pieszych w drodze powiatowej nr 2923E w Bukowcu gm. Brójce – zrealizowane w 2022 r., koszt 120.294,00 zł. Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2925E i nr 2926E na terenie gminy Brójce – zrealizowane w 2022 r., koszt 7.494.382,10 zł. Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 2923E w miejscowości Brójce – zrealizowane 2022 r., koszt 388.794,39 zł. Budowa chodnika w drodze powiatowej nr 2912E w kierunku Romanowa" – etap II – zrealizowane w 2022 r., koszt 89.687,95 zł.

	Budowa elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego na drodze powiatowej nr 2924E w Kurowicach, ul. Rządowa – zrealizowane w 2022 r., koszt 28.782,00 zł. Budowa przejścia dla pieszych w drodze powiatowej nr 2917E w Stefanowie gm. Koluszki – zrealizowane w 2022 r., koszt 175.644,00 zł. Przebudowa przejść dla pieszych z budową sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu w Gałkowie Małym – zrealizowane w 2022 r., koszt 515.871,44 zł. Przebudowa przejścia szkolnego na drodze powiatowej nr 1151E w Wiączyńiu Dolnym gm. Nowosolna – zrealizowane 2 2022 r., koszt 212.544,00 zł. Budowa przejścia dla pieszych w drodze powiatowej nr 1148E w Kopance gm. Nowosolna – zrealizowane w 2022 r., koszt 107.994,00 zł. Wykonanie ciągu pieszo - jezdni przy drodze powiatowej nr 1150E w gminie Nowosolna – zrealizowane w 2022 r., koszt 1.280.122,31 zł. Przebudowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 1195E w rejonie cmentarza w Starej Gadce – zrealizowane w 2022 r., koszt 175.644,00 zł. Budowa elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego na drodze powiatowej Nr 2930E w gminie Tuszyn – zrealizowane w 2022 r., koszt 35.547,00 zł. Modernizacja odwodnienia liniowego w pasie drogowym drogi powiatowej Nr 2913E w m. Wiączyń Dolny – zrealizowane w 2022 r., koszt 14.940,20 zł. Przebudowa drogi powiatowej nr 3303E w miejscowości Prawda, Czyżeminek – zrealizowane w 2022 r., koszt 1.367.650,17 zł. Przebudowa ulicy Łódzkiej w Rzgowie droga powiatowa nr 2942E – zrealizowane w 2022 r., koszt 2.237.771,02 zł. Przebudowa pasa nawierzchni na drodze powiatowej nr 2916E (odcinek Guzów-DK71) – zrealizowane w 2022 r., koszt 150.000,00 zł. Przebudowa drogi powiatowej nr 1512E w Modlicy, gm. Tuszyn – zrealizowane w 2022 r., koszt 1.189.375,53 zł. Odbudowa elementów bezpieczeństwa pasa drogowego na drodze powiatowej nr 2912E ul. Tuszyńskiej w miejscowości Wiśniowa Góra, gm. Andrespol – zrealizowane w 2023 r., koszt 36.777,00 zł. Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 2923E w miejscowości Wardzyn, gmina Brójce – zrealizowane w 2023 r., koszt 667.387,39 zł. Nakładka bitumiczna na drodze powiatowej nr 2915E w Karpinie, gm. Brójce – zrealizowane w 2023 r., koszt 813.589,98 zł. Wykonanie ciągu pieszo - jezdni przy drodze powiatowej nr 1150E w gminie Nowosolna – zrealizowane w 2023 r., koszt 371.672,78 zł. Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2900E, 2902E i 2904E na terenie gminy Tuszyn – zrealizowane w 2023 r., koszt 16.607.718,82 zł. Budowa tunelu pod torami kolejowymi w ciągu drogi powiatowej nr 2911E pomiędzy Gałkowem Dużym a Gałkowem Małym, gm. Koluszki – zrealizowane w 2023 r., koszt 8.151.275,44 zł. Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 1186E wraz z budową chodnika na odcinku od Janowa do Kalonki" - etap I – zrealizowane w 2023 r., koszt 1.531.879,38 zł. Budowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 1150E w miejscowości Stare Skoszewy, gmina Nowosolna – zrealizowane
--	--

	w 2023 r., koszt 15.000,00 zł. Modernizacja drogi powiatowej 2942E - ulicy Łódzkiej w Rzgowie – zrealizowane w 2023 r., koszt 1.098.380,34 zł. Przebudowa drogi powiatowej nr 3303E - etap II – zrealizowane w 2023 r., koszt 1.168.245,94 zł.
--	---

(Koszty poszczególnych zadań zawartych w tabeli stanowią całkowitą kwotę na dane zadanie.)

4.3 Pola elektromagnetyczne

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Kierunek interwencji polegający na utrzymaniu dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony pola elektromagnetycznego realizowany będzie przez:

- preferowanie bezpiecznych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych,
- prowadzenie monitoringu natężenia pola elektromagnetycznego.

Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie pola elektromagnetycznego w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
prowadzenie monitoringu natężenia pola elektromagnetycznego	Ocena poziomów pól elektromagnetycznych prowadzona przez GIOŚ w 2022 r. nie obejmowała punktów na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego. Z analizy wykonanych pomiarów wynika, że zmierzone wartości natężenia pola elektromagnetycznego w 2022 roku utrzymywały się poniżej dopuszczalnej wartości dla zakresu częstotliwości objętej monitoringiem, tj. 28 V/m, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

4.4 Gospodarowanie wodami

Ochrona zasobów wód podziemnych oraz powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją oraz zapobieganie zagrożeniom powodziowym i suszy stanowią główne cele w zakresie gospodarowania wodami. Realizowane będą one przez:

- osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych dzięki:
 - eliminacji zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków (komunalnych i przemysłowych) do wód otwartych,
 - likwidacji nielegalnych form odprowadzania ścieków (kontrola posesji wyposażonych w bezodpływowe zbiorniki w zakresie posiadania umów na odprowadzanie ścieków),
 - współpracy i prowadzeniu monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
 - inwentaryzacji oraz kontroli punktów zrzutu ścieków,
 - konserwacji rowów,

- ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi i suszy przez:
 - bieżącą i gruntowną konserwację oraz utrzymanie urządzeń wodnych,
 - retencjonowanie wody,
 - zapobieganie powodzi i podtopieniom, a w przypadku ich wystąpienia minimalizacja skutków.

Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
likwidacji nielegalnych form odprowadzania ścieków	Wszystkie gminy powiatu łódzkiego wschodniego prowadzą kontrolę posesji wyposażonych w bezodpływowe zbiorniki w zakresie posiadania umów na odprowadzanie ścieków.
zapobieganie powodzi i podtopieniom, a w przypadku ich wystąpienia minimalizacja skutków	Na terenie powiatu łódzkiego wschodniego w latach 2022 - 2023 roku nie wystąpiło zagrożenie powodziowe. Odnotowano miejscowe podtopienia zalanych piwnic i budynków inwentarskich, zazwyczaj podczas ulew i burz.

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Główny celem w zakresie gospodarki wodno - ściekowej jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej. W Programie założono realizację powyższego celu poprzez:

- rozwój infrastruktury wodno – ściekowej, w tym:
 - kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z zaopatrzeniem w wodę,
 - kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód opadowych i roztopowych,
 - kontrola odprowadzania ścieków i gospodarowania wodą,
- działania administracyjne i informacyjne polegające na:
 - kontynuacji działań mających na celu racjonalne zużycie wody,
 - stałej kontroli jakości wody oraz informowanie społeczeństwa o jakości wody pitnej oraz wody w miejscach wyznaczonych do kąpieli.

Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód opadowych i roztopowych	Rzgów
	Budowa kanalizacji w ul. Wójtowskiej w Starowej Górze - zrealizowane w latach 2021-2022, koszt 974.900,00 zł.
	Wykonanie dodatkowych przyłączy do kanalizacji - zrealizowane w latach 2021-2022, koszt 20.958,00 zł.
	Rozbudowa kanalizacji w gminie Rzgów - zrealizowane w latach 2021-2022, koszt 2.440.000,00 zł.
	Budowa kanalizacji na terenie gminy Rzgów: ul. Kanałowa, Ogrodowa i Hetmańska w Starowej Górze – zrealizowane w 2022 r., koszt 2.497.795,00 zł.
	Wykonanie dodatkowych przyłączy kanalizacji - zrealizowane w 2022 r., koszt 453.870,00 zł.
	Budowa kanalizacji w ul. Wierzbowej w Starowej Górze, gm. Rzgów - zrealizowane w 2022 r., koszt 202.274,00 zł.
	Wykonanie przyłączy kanalizacyjnych na ul. Ogrodników w Starej Gadce - zrealizowane w 2022 r., koszt 60.000,00 zł.
	Wykonanie przyłącza kanalizacji sanitarnej oraz instalacji wodno-kanalizacyjnej na terenie boiska sportowego do pawilonu szatniowego przy ul. Żwirowej w Starowej Górze - zrealizowane w 2022 r., koszt 26.000,00 zł.
	Zakup wraz z dostawą dwóch pomp próżniowych do ścieków na potrzeby przepompowni ścieków - zrealizowane w 2022 r., koszt 81.795,00 zł.
	Budowa kanalizacji w ulicy Kamiennej i Glinianej w Rzgowie - zrealizowane w 2023 r., koszt 143.346,00 zł.

(Koszty poszczególnych zdań zawartych w tabeli stanowią całkowitą kwotę na dane zadanie.)

4.6 Zasoby geologiczne

Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi stanowi główny cel do realizacji poprzez:

- optymalizację wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin oraz ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prac geologicznych w trakcie eksploatacji złóż kopalin, w tym:
 - eksploatacja kopalin z zachowaniem zrównoważonego rozwoju,
 - minimalizacja odpadów eksploatacyjnych oraz przerobczych,
 - prowadzenie gospodarki złożem, pozwalającej na pełne wykorzystanie kopaliny głównej oraz kopalin towarzyszących,
 - eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin,
- działania naprawcze polegające na rekultywacji obszarów zdegradowanych/poeksploatacyjnych.

4.7 Gleby

Głównym celem wyznaczonym w Programie jest odpowiednie gospodarowanie glebami. Założono realizację powyższego celu poprzez:

- ochronę gleb przed degradacją polegającą na:
 - przeciwdziałaniu degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych,
- rekultywację terenów zdegradowanych i przemysłowych w tym:
 - rekultywacja nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów,
 - zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym, rolnym lub rekreacyjno-wypoczynkowym.

Tabela 6 Stan realizacji zadań w zakresie gleby w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
rekultywacja nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów	Rzgów Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rzgowie przy ul. Ogrodowej 115 – w trakcie realizacji.

4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Uporządkowanie gospodarki odpadami stanowi główny cel omawianego obszaru interwencji. W Programie założono realizację następujących kierunków interwencji:

- zapewnienie właściwej obsługi w zakresie odbioru odpadów przez:
 - zmniejszanie udziału ilości odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów zmieszanych, unieszkodliwianych przez składowanie,
 - zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, tworzyw sztucznych, metali, papieru,
 - popularyzację technologii małoodpadowych w szczególności w odniesieniu do nowopowstających podmiotów gospodarczych,
 - rekultywację nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów,
 - usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- działania administracyjne i informacyjne w tym:
 - kontrola w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami
 - edukacja mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnej zbiorki odpadów.

Tabela 7 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
rekultywacja nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów	Rzgów Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rzgowie przy ul. Ogrodowej 115 – w trakcie realizacji.

4.9 Zasoby przyrodnicze

Głównym celem w zakresie zasobów przyrodniczych jest ich ochrona realizowana poprzez odpowiednie gospodarowanie zasobami przyrodniczymi polegające na:

- konserwacji parków miejskich / wiejskich,
- utrzymaniu i rozwoju zieleni miejskiej / wiejskiej,
- zwiększeniu nasadzeń wzdłuż tras komunikacyjnych,
- intensyfikacji działań związanych z rozwojem zieleni na osiedlach mieszkaniowych,
- obejmowaniu tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody,
- rozwoju szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych,
- zalesianiu gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz nieużytków.

Tabela 8 Stan realizacji zadań w zakresie zasobów przyrodniczych w latach 2022-2023.

Zadanie	Opis realizacji
utrzymanie i rozwój zieleni miejskiej / wiejskiej	Rzgów Zagospodarowanie terenu w rejonie stawu na działce 295 w Guzowie – zrealizowane w latach 2021-2022, koszt 238.866,00 zł.

(Koszty poszczególnych zadań zawartych w tabeli stanowią całkowitą kwotę na dane zadanie.)

4.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Ochrona przed następstwami nadzwyczajnych sytuacji kryzysowych stanowi główny cel do realizacji. W Programie założono jego realizację poprzez:

- zapobieganie poważnym zagrożeniom oraz minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia, w tym:
 - wspieranie działań jednostek reagowania kryzysowego,
 - edukacja w zakresie właściwego zachowania w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców,
 - wyznaczenie tras do przewozu materiałów niebezpiecznych,
 - doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania zagrożeń oraz ich likwidacji.

5. Monitoring realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji programu. Wskaźniki te wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach kilkuletnich na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego.

Poniższy zestaw wskaźników pokazuje trendy w ochronie środowiska i jakości jego stanu a jednocześnie umożliwia monitoring realizacji założeń polityki ochrony środowiska.

Lp.	Wskaźniki/mierniki	Źródła danych	Stan wyjściowy w roku 2018	Stan w roku 2022	Tendencja
Obszar interwencji – ochrona klimatu i jakości powietrza					
1.	Klasa jakości powietrza pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi, gdzie w ocenie uwzględnia się parametry wymienione poniżej:	WIOŚ	Klasa wg Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim (raport za rok 2018)	Klasa wg Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim (raport za rok 2023)	
	dwutlenek siarki (SO ₂)		A	A	bez zmian
	dwutlenek azotu (NO ₂)		A	A	bez zmian
	Tlenek węgla (CO)		A	A	bez zmian
	benzen (C ₆ H ₆)		A	A	bez zmian
	ozon (O ₃)		C (D2)	A (D2)	poprawa
	pył PM10		C	A	poprawa
	pył PM 2,5		C	A	poprawa
	benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe PM10		C	C	bez zmian
	metale ciężkie: ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd) i nikiel (Ni) w pyłe PM10		A	A	bez zmian
2.	Klasa jakości powietrza pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin, gdzie w ocenie uwzględnia się:	WIOŚ	Klasa:	Klasa:	
	dwutlenek siarki (SO ₂)		A	A	bez zmian
	dwutlenek azotu (NO ₂)		A	A	bez zmian
	ozon (O ₃)		A (D2)	A (D2)	bez zmian
Obszar interwencji – zagrożenia hałasem					
3.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	GUS	60,8%	61,9%	wzrost
4.	Liczba przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na trasach komunikacyjnych (sztuk) 1. Komunikacja kolejowa. 2. Komunikacja drogowa.	WIOŚ	Przekroczenia na drodze nr 1 i linii kolejowej nr 1 i nr 17	Przekroczenia na drodze nr 713 i 715 i linii kolejowej nr 1 i nr 17	bez zmian

5.	Liczba zanotowanych przekroczeń (dB) 1. Komunikacja kolejowa. Komunikacja drogowa.	WIOŚ	Droga nr 1 – 0-5 dB oraz 0-10 dB Linia kolejowa 1 – od 2 do 6 dB Linia kolejowa 17 – od 2 do 6 dB	Droga nr 713 – powyżej 10 dB w porze dnia i porze nocy, droga nr 715 do 10 dB w porze dnia i porze nocy. Linia kolejowa 1 – brak szczegółowych danych. Linia kolejowa 17 – brak szczegółowych danych.	bez zmian
6.	Ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów) ogółem (km)	GUS	39,7	50,7	wzrost
Obszar interwencji – pola elektromagnetyczne					
7.	Wynik pomiaru natężenia pól elektromagnetycznych	WIOŚ	brak przekroczeń	brak przekroczeń	bez zmian
8.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	GUS	60,8%	61,9%	wzrost
Obszar interwencji – gospodarowanie wodami					
9.	Jakość wód powierzchniowych w ramach Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) obejmujących obszar Powiatu Łódzkiego Wschodniego	WIOŚ	zły	zły	bez zmian
10.	Stan chemiczny Jednolitych Części Wód Podziemnych	WIOŚ	dobry	dobry	bez zmian
11.	Stan ilościowy Jednolitych Części Wód Podziemnych	WIOŚ	3 dobry 1 słaby	3 dobry 1 słaby	bez zmian
Obszar interwencji – gospodarka wodno-ściekowa					
12.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (tys. m ³)	GUS	1032,2	1346	wzrost
13.	Długość sieci wodociągowej (km)	GUS	813,6	921,5	wzrost
14.	Liczba przyłączy wodociągowych (sztuk)	GUS	20208	21472	wzrost
15.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca (m ³)	GUS	43,8	40,1	zmniejszenie zużycia
16.	Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie ludności (%)	GUS	95,3	95,5	wzrost
17.	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	GUS	192,9	289,9	wzrost
18.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych (sztuk)	GUS	6250	7735	wzrost
19.	Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności (%)	GUS	38,7	41	wzrost

20.	Liczba zbiorników bezodpływowych (sztuk)	GUS	10635	10044	spadek
21.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (sztuk)	GUS	1507	2149	wzrost
Obszar interwencji – zasoby geologiczne i gleby					
22.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	GUS	60,8%	61,9%	wzrost
Obszar interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
23.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku (t)	GUS	14122,40	14295,15	wzrost
24.	Zmieszane odpady komunalne ogółem na 1 mieszkańca (kg)	GUS	197,7	192,6	spadek
25.	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku (t)	GUS	6974,89	15710,95	zwiększenie
Obszar interwencji – zasoby przyrodnicze					
26.	Powierzchnia obszarów chronionych prawnie (ha)	CRFOP	4123,05	4123,05	bez zmian
27.	Liczba pomników przyrody (sztuk)	CRFOP	108	103	spadek
28.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej (ha)	GUS	0,1	54,72	wzrost
29.	Powierzchnia lasów ogółem (ha)	GUS	12160,24	12488,41	wzrost
30.	Lesistość (%)	GUS	24,3	24,3	bez zmian
Obszar interwencji – zagrożenia poważnymi awariami					
31.	Liczba zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	WIOŚ	0	0	bez zmian
32.	Liczba zakładów o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	WIOŚ	1	1	bez zmian
33.	Liczba zgłoszonych do WIOŚ poważnych awarii przemysłowych	WIOŚ	0	0	bez zmian

6. Podsumowanie

Niniejszy raport przedstawia stopień wykonania zadań oraz kierunków działań w aspekcie osiągniętych celów oraz poniesionych kosztów. Założeniem realizacji programu w dużym skrócie jest poprawa stanu środowiska naturalnego oraz stworzenie warunków do wdrażania wymagań prawa Unii Europejskiej.

Najważniejszymi problemami ochrony środowiska na terenie powiatu łódzkiego wschodniego są: ograniczenie niskiej emisji, wzmożona emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz wzrost natężenia hałasu, rekultywacja terenów zdegradowanych oraz uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w powiecie.

Bardzo ważne jest również podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, gdyż droga do racjonalnego gospodarowania środowiskiem i jego zasobami naturalnymi prowadzi przede wszystkim przez świadomość ekologiczną mieszkańców. Dlatego należy kontynuować i podejmować nowe działania mające na celu kształtowanie postaw proekologicznych.

Realizowane w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku zadania w znacznej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych na terenie powiatu. Większość zadań była realizowana zgodnie z przyjętym w programie ochrony środowiska harmonogramem. Część zadań wymaga przesunięcia terminu ich wykonania, co związane jest w głównej mierze z koniecznością pozyskania środków finansowych na ich realizację.

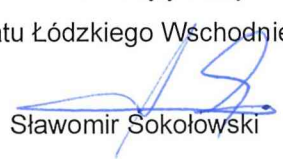
Powiat Łódzki Wschodni sukcesywnie, w miarę posiadanych środków budżetowych, eliminuje procesy i działania szkodliwe dla środowiska. Wiele działań sformułowanych w programie ochrony środowiska wymaga dużych nakładów finansowych, dlatego niezbędne jest pozyskiwanie na nie środków pozabudżetowych.

Biorąc pod uwagę zaangażowanie podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych przedsięwzięć, wydatkowanie środków, efekty realizacji zadań, stopień wykonania zadań przewidzianych w programie ochrony środowiska można stwierdzić, że założone cele w znacznej mierze zostały osiągnięte.

Głównym celem podejmowanych m.in. przez Powiat Łódzki Wschodni działań polegających na remontach i przebudowach dróg oraz zmierzających do budowy ścieżek rowerowych było zmniejszenie emisji spalin oraz pyłu, a także poprawa klimatu akustycznego na terenie powiatu. Realizacja systemu odwadniania dróg będzie przeciwdziałać szkodliwym dla środowiska skutkom anomalii pogodowych. W celu poprawy i ochrony powietrza atmosferycznego podjęto działania inwestycyjne polegające na termomodernizacji oraz wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła w budynkach. Ponadto zostały podjęte zadania zmierzające do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania są realizowane na bieżąco, czego najlepszym dowodem jest poprawa wskaźników/mierników służących do śledzenia stanu środowiska na terenie powiatu.

Przewodniczący Rady
Powiatu Łódzkiego Wschodniego

Sławomir Sokołowski